
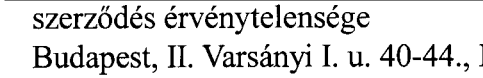

Fővárosi Törvényszék
Gazdasági Kollégiuma
Budapest, II. Varsányi I. u. 40-44.
1535 Bp. Pf.: 887.
30.G.44.746/2015/12.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	111/842-0/2016.
Érkezett:	2016 ÁPR 29.
Példány:	1
Melléklet:	4 db
Kezelőiroda:	RS

J e g y z ő k ö n y v
nyilvánosan tartott tárgyalásról

Felperes:
Alperes:
Per tárgya: szerződés érvénytelensége
Tárgyalás helye: Budapest, II. Varsányi I. u. 40-44., III. emelet 315. tárgyaló
Tárgyalás ideje: 2016. április 22., 13 óra
A tárgyalás megkezdve: 13 óra 1 perckor

Jelen vannak:

A bíróság részéről:
Jegyzőkönyvvezető:

A felek részéről:
Felperesért:

Alperesért:

Hallgatóságként:

A bíróság a folytatólagos tárgyalást megkezdi. Megállapítja, hogy a megidézettek megjelentek.

A bíróság elrendeli a tárgyalás anyagának hangfelvétel útján történő rögzítését, és tájékoztatja a feleket, hogy az arról készült jegyzőkönyv 8 munkanap elteltét követően a kezelőirodán megtekinthető, vagy illetékbélyeg ellenében átvehető.

Ezt követően a bíróság ismerteti a legutóbbi tárgyalás óta keletkezett iratokat.

A bíróság kézbesíti a 11. sorszámú alperesi előkészítő iratot, valamint annak mellékletét a felperesi képviselő részére, egyben ismerteti a beadványt és annak mellékletét.

A bíróság tájékoztatja a feleket, hogy tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendeletre, mivel a fenti jogszabály kizárólag a költségmentesség felülvizsgálata következményeként elrendelt költségmentesség megvonását írja elő, nevesíti külön határozatban, ezért a bíróság a költségmentesség fenntartása esetén külön határozatot erről nem hoz. A bíróság jelen tájékoztatásával jelezte a felek részére, hogy a felperesek költségmentességét fenntartja.

Felperesi képviselő:

Felperes a keresetet változatlan tartalommal fenntartja. Ami az alperes legutóbbi nyilatkozatát illeti, arra felperes már írásban nem reagált, és nem is kívánok reagálni, tekintettel arra, hogy az válasz a keresetpontosításban foglalt nyilatkozatra, alapvetően jogkérdésről van szó, melyben eltérő a felek álláspontja. Reagálva azonban a mai tárgyaláson átvett nyilatkozatára a közjegyzőhelyettesnek,

utalok arra, hogy az alperesi pénzügyintézet gyakorlata lényegében minden esetben az volt, hogy általános szerződési feltételeket alkalmazott, blankettákat, és ugyanezen a kitételeket, mint amiket a perbeli szerződés tartalmaz, tartalmazta a többi szerződés is. Úgy gondolom, hogy az a nyilatkozata tehát a közjegyzőnek, hogy a közjegyzői okirat tartalmazza azt, hogy az adósok előadták, hogy a kölcsönszerződés aláírásakor a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól szóló tájékoztatásban foglaltakat megismerték, megértették, tudomásul veszik és elfogadták, ezzel kapcsolatos bizonyítási kötelezettsége az alperesen van, tekintettel arra, hogy ha van ilyen melléklet, akkor neki kell a perben ezt csatolni. A bíróság kérdésére úgy nyilatkozom, hogy emlékeim szerint már a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtti eljárás során nyilatkoztam, de ezek szerint akkor megerősítem, hogy a Hpt. 213. § (1) bekezdésének d) pontja szerinti, illetőleg a szerződés III/4. pontja, a közjegyzői okirat szerint pedig a 3. oldal (8) bekezdésében foglalt rendelkezés tisztességtelenségen alapuló érvénytelenségére vonatkozó kereseti kérelmet a felperes nem tartja fenn, mert ezen rendelkezés kapcsán már jogerős határozat, ítélet született a Magyar Állam és az alperesi pénzügyintézet között lezajlott perben.

Ezt követően a bíróság meghozta és kihirdette az I. sorszámú

v é g z é s t:

A bíróság a pert a perbeli szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdésének d) pontja szerinti jogcímen alapuló érvénytelensége, valamint a szerződés III/4. pontja, a közjegyzői okirat 3. oldalának (8) bekezdése tisztességtelenségen alapuló érvénytelensége vonatkozásában megszünteti.

A végzés ellen a felek vonatkozásában a kihirdetésről számított 15 (tizenöt) napon belül a Fővárosi Törvényszéken, a Fővárosi Ítéletáblához címzett, 3 (három) példányban benyújtandó fellebbezésnek van helye.

I n d o k o l á s :

A bíróság az 1952. évi III. törvény 157. §-ának a) pontja utaló szabályával, a 130. § (1) bekezdésének d) pontja alkalmazásával a rendelkező részben foglaltak szerint határozott, tekintettel arra, hogy a fenti szerződéses rendelkezés tárgyában a 2014. évi XVIII. törvény 6. alcímében szabályozott polgári eljárás során a Magyar Állam és az alperesi pénzügyintézet között ezen szerződéses kikötés tárgyában jogerős ítélet született, így az már mindenkire, így a felperesekre is kiterjedő hatállyal jogerősen elbírálásra került.

A végzés elleni fellebbezési jogot a Pp. 233. §-ának (1) bekezdése biztosítja.

Alperesi képviselő:

Eddigi nyilatkozatainkat fenntartjuk. Az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás kapcsán kétségkívül felperesek által aláírt példánnyal az alperes nem rendelkezik, azonban hivatkozom arra, hogy a hitelkérelem bank részére történő benyújtásának tehát folyósításnak volt feltétele ezen tájékoztatás megismerése. Az ismertetés a benyújtást követő hitelebírási folyamat során megtörtént, melyet a tájékoztatót az alperes a per legutóbbi tárgyalásán csatolt.

A bíróság tájékoztatja az alperest, hogy a hivatkozott okirat vagy irat a legutóbbi tárgyaláson csatolásra nem került.

emlékszem, hogy egyébként már hozzájuk kellett-e külön hitelközvetítő vagy sem, talán nem. Arra emlékszem, hogy először a [REDACTED] ri székhelyen intéztük a helyi [REDACTED] [REDACTED] a hitelügyletet, aztán pedig a Deák téren, és utána mentünk a közjegyző [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED]. Emlékeim szerint egyébként ez a két okirat, tehát a szerződéskötés és közjegyzői okirat vagy egy napon, vagy egymást követő napon volt. A szerződéskötéssel együtt talán két-három alkalommal mentünk be az [REDACTED] [REDACTED]nkfiókba, egyszer amikor a hitelebíráshoz szükséges dokumentumok miatt be kellett menni. Arra már nem emlékszem, hogy ki volt a hitelügyintéző, egyszer volt egy fiatalember, de volt egy hölgy is. A fiatalember elmondása, ajánlása az volt, hogy a deviza egy nagyon stabil mutatót jelzett abban az időszakban, és csak kis mértékű változás lehetséges, nekünk pedig ez fontos szempont volt, hogy stabil kiszámítható havi törlesztőrészlet legyen, és mérlegelés mellett ezt el kellett fogadnunk. A szerződéskötéskor általános jellegű dolgokat ismertettek nekünk, illetőleg ugyanezen mondhatom a közjegyzőnek az eljárásáról is. Ott nem is volt ott a banktól senki. Arra a kérdésre, hogy milyen iratokat kaptunk szerződéskötéskor, vagy azt megelőzően, azt tudom mondani, hogy a szerződéssel kapcsolatos iratokat kaptunk, az egész nagyon gyorsan lezajlott, hozzáteszem, hogy miután nekünk egy generálkivitelező készítette a házat, mi a pénzt meg sem kaptuk, egyenesen neki utalta a bank. Arra a kérdésre, hogy elolvastuk-e a szerződést, illetőleg a közjegyzőnél a közjegyzői okiratot, úgy nyilatkozom, hogy azokat a részeket mindenképpen megnéztük, amik általános jellegű információk voltak. Azokat, amik szakmai jellegű információt tartalmaztak, tehát külön § beidézése, vagy számítás, azt nem, de hozzáteszem, hogy arra mi külön nem is kaptunk tájékoztatást.

A bíróság ismerteti a közjegyzői okirat 7. oldalának (4) bekezdését.

Bírói kérdésre I. rendű felperes:

Mi ezzel kapcsolatban annyi tájékoztatás kaptunk, hogy ez az egyik legstabilabb devizanem ami létezik és a törlesztőrészlet ezért csak kis mértékben változhat. A bíróság azon kérdésére, hogy volt-e valamilyen akadálya annak, hogy elolvassuk végig a szerződéseket, azt tudom mondani, hogy olyan nyilván nem hangzott el, hogy ne olvassuk el, de hozzáteszem, hogy az egész nagyon gyorsan lezajlott.

Bírói kérdésre I. rendű felperes:

A szerződés él, elmaradásunk, nincsen, folyamatosan fizettük, a kezdő törlesztőrészlet 79.000,- Ft volt, ez 140.000,- Ft fölé ment, majd az elszámolást követően most 100.250,- Ft a havi törlesztőrészletnek az összege.

Felperesi képviselő kérdésére I. rendű felperes:

Úgy emlékszem, hogy a közjegyzői okirat, amikor mi odamentünk a közjegyzőkhöz, már készen volt, adatokat kellett egyeztetni. A bank részéről, mint már említettem nem volt ott senki. A személyes adatok egyeztetése volt, hitellel kapcsolatban semmilyen kérdést nem tett fel a közjegyző.

Alperesi képviselő kérdésére I. rendű felperes:

Forint vagy svájci frankos konstrukció között lehetett választani. A forintnak nagyobb kilengése volt, ezen azt értem, hogy magasabb törlesztőrészlettel adták volna. A 79.000,- Ft-nál magasabb, és a bank is azt a tájékoztatást adta, hogy a svájci franknak kedvezőbb a törlesztőrészlete. Nekünk az elsődleges szempont volt, hogy melyik a kedvezőbb, hogy milyen devizában lenne ez, az nem volt lényeges szempont. Hogy számlakonverzióról, ezzel kapcsolatos deviza árfolyamról kaptunk-e tájékoztatást, azt tudom mondani, hogy azzal voltunk tisztában, hogy a svájci frankban állapítják meg a havi törlesztőrészletet, hogy 425, vagy 525 svájci frank, most erre már nem emlékszem, de az, hogy hogy váltják át, arról nekünk nem beszéltek. Mi a havi számlalevelekben mindig egy forint

összeget láttunk. Arra a kérdésre, hogy tisztában voltunk-e azzal, hogy az árfolyam miként hathat a törlesztőrészlet összegére, úgy gondolom, hogy nekünk erről nem beszéltek, és én amire emlékszem az az volt, hogy egy kis mértékű változást tartottak lehetségesnek, hozzáteszem, hogy az én fogalmaim szerint egy kis mértékű változás az 1000,- Ft-tól maximum 5.000,- Ft-ig terjed, de biztos nem arra, hogy 79.000,- Ft helyett 141.000,- Ft-ot kell fizetnem. Azzal kapcsolatban, hogy volt-e tájékoztatás arról, hogy milyen tényezők hatnak az árfolyamra, ők a svájci gazdaságot említették, de azt mondták, hogy ő olyan stabil, hogy nem lesz a törlesztőrészletben jelentős változás.

Alperesi képviselő:

Az alperes e-mailben megkapta a hivatkozott tájékoztató blankettát. Kérem, hogy ezt hadd ismertethessem a felperes részére.

A bíróság tájékoztatja az alperesi képviselőt, hogy amennyiben okiratként kíván hivatkozni a dokumentumra, akkor kizárólag annak becsatolását követően lehet azt a felperes elé tárni.

Bírói kérdésre I. rendű felperes:

Nem volt szó arról a bank és köztünk, hogy ha változik az árfolyam, akkor hogy változik a törlesztőrészlet.

Alperesi képviselő kérdésére I. rendű felperes:

2010 körül ugorhatott meg emlékeim szerint a törlesztő. Érdeklődtünk a bankfiókban, semmi érdemlegeset nem mondtak, azt mondták, hogy az átváltás miatt volt. Hozzáteszem, hogy nem tartoztunk a rossz adósok közé, sőt a jó adósok közé tartoztunk. Ezzel kapcsolatban senki nem keresett meg, hogy miért ugrott meg a törlesztő, inkább azzal, hogy újabb hitel legyen, azt gondolom, hogy ez nem engem minősít. Aztán amikor 2011 körül volt a rögzített árfolyamon való törlesztése, akkor kérdeztem, hogy nincs-e lehetőség valami megoldásra, hogy befizessünk, de olyan feltételeket alkalmazott a bank, amik elfogadhatatlanok voltak.

Az I. rendű felpereshez további kérdés nincsen.

Bírói kérdésre felperes:

Még annyival szeretném kiegészíteni az elmondottakat, hogy amikor a bankkal megkötöttük a szerződést, akkor volt utána az egyetlen szolgáltatás, az SMS örszolgáltatás, minden hónap 15-én zárolták a kölcsön törlesztőrészlet összegét, és azon kívül, hogy mennyi a hiteldíj kezelési költség, semmi egyébről tájékoztatást nem kaptunk. Az általam elmondottakat a bíróság helyesen jegyzőkönyvvezte, annak visszahallgatását nem kérem.

Ezt követően a bíróság fogatosítja a II. rendű felperes személye meghallgatását.

A bíróság figyelmezteti a felperest a perrendtartás 8. §-ában foglalt jóhiszemű joggyakorlás követelményeire, és rosszhiszemű pervitel következményeire.

Bírói kérdésre II. rendű felperes:

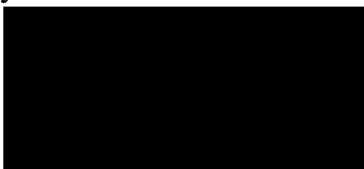
A figyelmeztetést megértettem.

A bíróság rögzíti a felperes személyes adatait.

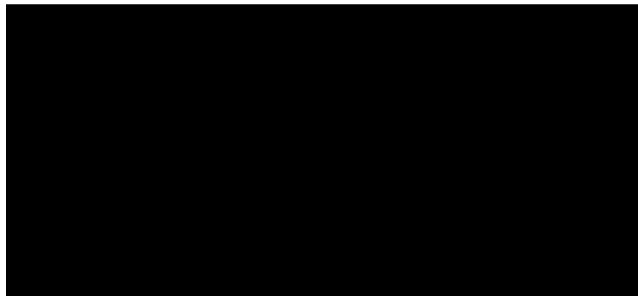
Név:

Okmányazonosítójának száma:

Születési név:

Születési hely:
Születési idő:
Édesanyja születési neve:
Lakóhelye:
Adóazonosító jelének száma:
Foglalkozása, munkahelye:

Bírói kérdésre II. rendű felperes:

Ahhoz képest amit a férjem elmondott, ahhoz képest újat nem tudok mondani, minden úgy zajlott, ahogy elmondtá, mindenhova együtt mentünk.

A felek képviselőinek a II. rendű felpereshez kérdésük nincsen.

Bírói kérdésre II. rendű felperes:

Az általam elmondottakat a bíróság helyesen jegyzőkönyvezte, annak visszahallgatását nem kérem.

A bíróság 14 óra 20 perckor szünetet rendel el.

A bíróság a tárgyalást 14 óra 31 perckor folytatja.

Ezt követően a bíróság meghozta és kihirdette a III. sorszámú

v é g z é s t:

A bíróság az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 37. §-ának (2) bekezdése és a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 155/B. §-a alapján kezdeményezi az Alkotmánybíróságnál a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény 37/A. §-ának megsemmisítését, valamint az alaptörvény-ellenes rendelkezésnek a jelen ügyben történő alkalmazása kizárását, mert az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdésébe ütközik.

A bíróság egyidejűleg a per tárgyalását az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig felfüggeszti.

A végzés ellen nincs helye külön fellebbezésnek.

I n d o k o l á s:

A per alapjául szolgáló tényállás és a felperes keresete röviden:

A peres felek 2007. április 27., valamint 2007. május 4. napján a 1134/2007. számú közjegyzői okiratba foglalt megnevezésű szerződést kötöttek.

Felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy a szerződés érvénytelen a Hpt. 213. § (1) bekezdésének a), b) c) és e) pontjaiba ütközés okán. Kérte továbbá a szerződés egyes rendelkezései érvénytelenségének megállapítását; e körben a keresetet a Ptk. 209/A. § (2) bekezdésére, valamint a 2/2014. PJE határozatra alapította. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés hatályossá nyilvánítását kérte.

A bíróság Alkotmánybírósághoz fordulásának jogszabályi alapja:

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 37. §-ának (2) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság utólagos normakontroll eljárásban, bírói kezdeményezés alapján folytatott egyedi normakontroll eljárásban, alkotmányjogi panasz alapján, vagy nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata során felülvizsgálja a közjogi szervezetszabályozó eszközöknek, valamint az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésében meghatározott jogegységi határozatoknak az Alaptörvénnyel, illetve nemzetközi szerződéssel való összhangját. Az indítványozókra, az eljárásra és a jogkövetkezményekre a jogszabályok felülvizsgálatára vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. A 25. § (1) bekezdése szerint, ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította, - a bírósági eljárás felfüggesztése mellett - az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását. Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) 24. cikk (2) bekezdésének b) pontjában foglaltan az Alkotmánybíróság bírói kezdeményezésre soron kívül, de legkésőbb kilencven napon belül felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazandó jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját.

A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 155/B. § (1) bekezdésének értelmében a bíróság az Alkotmánybíróságnak a jogszabály, jogszabályi rendelkezés, közjogi szervezetszabályozó eszköz vagy jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására, továbbá nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló eljárását az Alkotmánybíróságról szóló törvényben foglalt szabályok szerint hivatalból vagy kérelemre kezdeményezheti. A (3) bekezdésben foglaltan az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezéséről a bíróság végzéssel határoz, egyidejűleg a per tárgyalását felfüggeszti.

Az eljárás – a fenti rendelkezésekből következően – nem kizárólag a felek kérelmére, hanem hivatalból is kezdeményezhető. A perben a bíróság hivatalból terjeszti elő az indítványt.

Az indítvány jogszabályi és jogalkalmazási háttere, valamint az indítvánnyal érintett jogszabályi rendelkezések és azok indokolása:

Az Országgyűlés 2014-ben több törvényt - a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényt (DH 1 törvény), a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvényt (DH 2 törvény), az egyes fogyasztói kölcsönszerződések devizanemének módosulásával és a kamatszabályokkal kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló 2014. évi LXXVII. törvényt (DH 3 törvény) - fogadott el a fogyasztói kölcsönszerződésekről; a Kúria a fogyasztói kölcsönszerződések egyes jogértelmezési kérdéseit illetően jogegységi határozatokat hozott (3/2013. PJE, 6/2013. PJE, 2/2014. PJE).

A DH 2 törvény 2015. október 5. napjától hatályos 37/A. §-ának értelmében:

37/A. § (1) Az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása során a felek fizetési kötelezettségét

a bíróság – a 38. § (6) bekezdés szerinti felülvizsgált elszámolás adatainak alapul vételével – az e törvényben meghatározott elszámolási szabályok alkalmazásával állapítja meg.

(2) Az elszámolás fordulónapját követően a határozathozatalig terjedő időszakban teljesített törlesztést az erre irányadó szabályok szerint a fogyasztó javára kell elszámolni.

A jogszabályi rendelkezés miniszteri indokolása:

A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: elszámolási törvény), valamint az egyes fogyasztói kölcsönszerződések devizanemének módosulásával és a kamatszabályokkal kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló 2014. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: forintosítási törvény) nem rendelkeznek arról, hogy e törvények rendelkezései mennyiben érintik azokat a pereket, amelyek az e törvények hatálya alá tartozó fogyasztói kölcsönszerződések érvénytelenségének (részleges érvénytelenségének) megállapítása, illetve jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt folynak, illetve indulnak. E perek jelentős száma és az e körben bizonytalan jogalkalmazói gyakorlat szükségessé tette, hogy a jogalkotó e kérdésben is állást foglaljon, és normatív iránymutatást adjon arra vonatkozóan, hogy az érvénytelen fogyasztói kölcsönszerződések érvényessé, illetve hatályossá nyilvánítása esetén a felek által nyújtott szolgáltatások elszámolása során a jogalkalmazó szervezetek miként kell eljárnia.

Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezése:

B) cikk

(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

Az Alaptörvény további releváns rendelkezései:

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

További releváns jogszabályi rendelkezések:

DH 1 törvény:

37. § (1) E törvény hatálya alá tartozó szerződések tekintetében a szerződés érvénytelenségének vagy a szerződés egyes rendelkezései érvénytelenségének (a továbbiakban: részleges érvénytelenség) megállapítását - az érvénytelenség okától függetlenül - a bíróságtól a fél csak az érvénytelenség jogkövetkezményeinek - a szerződés érvényessé vagy a határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánításának - alkalmazására is kiterjedően kérheti. Ennek hiányában a keresetlevél, illetve a kereset érdemben - eredménytelen hiánypótlási felhívást követően - nem bírálható el. Ha a fél az érvénytelenség vagy a részleges érvénytelenség jogkövetkezményének levonását kéri, úgy azt is meg kell jelölnie, hogy a bíróság milyen jogkövetkezményt alkalmazzon. A jogkövetkezmény alkalmazására vonatkozóan a félnek a felek közötti elszámolásra kiterjedő és összegszerűen is megjelölt, határozott kérelmet kell előterjesztenie.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakra figyelemmel a törvény hatálya alá tartozó szerződések tekintetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 239/A. § (1) bekezdése alapján,

illetve a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:108. § (2) bekezdése alapján - ha annak e törvényben foglalt feltételei fennállnak - a szerződés érvénytelenségének vagy részleges érvénytelenségének megállapítása iránt indult és folyamatban lévő eljárásokban a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kell utasítani vagy az eljárásokat meg kell szüntetni. Nincs helye a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának vagy az eljárás megszüntetésének, ha a fél a szerződés érvénytelenségének vagy részleges érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelme mellett az eljárásban más kereseti kérelmet is előterjesztett; ebben az esetben úgy kell tekinteni, hogy a megállapítás iránti kereseti kérelmet nem tartja fenn. E szerint kell eljárni a felfüggesztés megszűnését követően folytatott eljárásokban is.

(3) Ha a folyamatban lévő eljárásban a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának már nincs helye, az eljárást meg kell szüntetni, ha a fél a keresetében (vizontkeresetében) a bíróság erre irányuló hiánypótlási felhívásának kézbesítésétől számított 30 napon belül nem kéri az érvénytelen szerződés érvénytelensége vagy részleges érvénytelensége jogkövetkezményének levonását, továbbá nem jelöli meg, hogy milyen jogkövetkezmény alkalmazását kéri. Nincs helye az eljárás megszüntetésének, ha a fél a szerződés érvénytelenségének vagy részleges érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelme mellett az eljárásban más kereseti kérelmet is előterjesztett; ebben az esetben úgy kell tekinteni, hogy a fél a megállapítás iránti kereseti kérelmet nem tartja fenn.

38. § (6) Felülvizsgált elszámolásnak minősül az elszámolás, ha

a) az e törvényben meghatározott időn belül a fogyasztó nem élt panasszal a pénzügyi intézmény felé az elszámolással szemben, vagy nem élt panasszal arra hivatkozással, hogy a pénzügyi intézmény nem számolt el vele,

b) az e törvényben meghatározott határidőn belül a fogyasztó nem kezdeményezte a Pénzügyi Békéltető Testület eljárását,

c) az e törvényben meghatározott határidőn belül a fogyasztó vagy a pénzügyi intézmény nem kezdeményezte a 23. § (1) bekezdése szerinti nemperes eljárást vagy a 23. § (2) bekezdése szerinti peres eljárást,

d) a fogyasztó vagy a pénzügyi intézmény által kezdeményezett 23. § (1) bekezdése szerinti nemperes eljárást vagy a 23. § (2) bekezdése szerinti peres eljárást befejező határozat jogerőre emelkedett

Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.):

1. § Ennek a törvénynek az a célja, hogy a természetes személyek és más személyek vagyoni és személyi jogaival kapcsolatban felmerült jogviták bíróság előtti eljárásban való pártatlan eldöntését az e fejezetben meghatározott alapelvek érvényesítésével biztosítsa.

2. § (1) A bíróságnak az a feladata, hogy - összhangban az 1. §-ban foglaltakkal - a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse.

3. § (2) A bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe.

(3) A jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a feleket terheli. A bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve a bizonyítási indítvány elkésett voltának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége törvény eltérő rendelkezése hiányában a bizonyításra kötelezett felet terheli. A bíróság köteles a jogvita

eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni.

121. §(1) A pert keresetlevéllel kell megindítani; a keresetlevélben fel kell tüntetni:

- c) az érvényesíteni kívánt jogot, az annak alapjául szolgáló tényeknek és azok bizonyítékainak előadásával;
- e) a bíróság döntésére irányuló határozott kérelmet (kereseti kérelem).

164. § (1) A per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valónak fogadja el.

(2) A bíróság bizonyítást hivatalból akkor rendelhet el, ha azt törvény megengedi.

215. § A döntés nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, illetőleg az ellenkérelmen; ez a szabály a főkövetelés járulékaire (kamat, költség stb.) is kiterjed.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (Jat.):

2. § (1) A jogszabálynak a címzettek számára egyértelműen értelmezhető szabályozási tartalommal kell rendelkeznie.

A bíróság Alkotmánybírósághoz fordulásának indokai:

A bíróság álláspontja szerint az indítvánnyal érintett jogszabályi rendelkezés sérti az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdésében foglalt jogállamiság alkotmányos elvét, mivel alkotmányosan nem feloldható normakollízió áll fenn a rendelkezések és a Pp. fenti rendelkezései között, valamint nem felel meg a jogállamiság tartalmi elemének tekinthető normavilágosság elvének sem.

A normakollízió fennállásának alátámasztására a bíróság elsőként utal a Pp. fenti alapvető rendelkezéseire. A Pp. 3. §-ának értelmében a polgári perben a kérelemhez kötöttség alapelve érvényesül, a bíróság a felek előterjesztett kérelmekhez és nyilatkozataihoz kötve van. Ennek megfelelően a 215. § szerint a döntés sem terjeszkedhet túl a petitumon. A 164. § (2) bekezdése deklarálja, hogy hivatalbóli bizonyítás a perben kizárólag törvényi felhatalmazáson alapulhat. A DH 2 törvény 37. §-a a fogyasztói kölcsönszerződések teljes vagy részleges érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetek esetén – a törvény hatályba lépésekor folyamatban lévő perekre is alkalmazandóan – előírja, hogy a fél az érvénytelenség megállapítását - az érvénytelenség okától függetlenül - a bíróságtól csak az érvénytelenség jogkövetkezményeinek - a szerződés érvényesség vagy a határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánításának - alkalmazására is kiterjedően kérheti. A jelen perben alkalmazandó DH 2 törvény hivatalbóli bizonyításra vonatkozó rendelkezést nem tartalmaz.

Az indítvánnyal érintett rendelkezés címzettje kizárólag a bíróság. A jogszabályi rendelkezés értelmezésével sem lehet arra jutni, hogy a felekre vonatkozóan tartalmaz szabályozást, az ezzel ellentétes interpretáció contra legem eredményt jelentene. Amennyiben a bíróság megállapítja a szerződés érvénytelenségét, az érvénytelenség valamely, a törvény által megengedett jogkövetkezményének – az érvényesség vagy a hatályossá nyilvánításnak - az alkalmazása során a felek fizetési kötelezettségét a felülvizsgált elszámolás adatainak alapul vételével, a törvényben meghatározott elszámolási szabályok szerint kell megállapítania. A bíróság hivatalbóli bizonyításra vonatkozó normatív felhatalmazás hiányában nem hívhatja fel a feleket nyilatkozataik, bizonyítási indítványaik olyan tartalommal történő megtételére, hogy az megfeleljen a DH 2 törvény 37/A. §-

ának anélkül, hogy nem lépne túl a Pp-ben meghatározott alapelveken. Amennyiben a bíróság – az alapvető rendelkezések maradéktalan érvényesülésének biztosítása körében – mellőzi az ilyen tartalmú, az e körben a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről szóló felhívást, és az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása során a DH 2 törvény 37/A. §-a szerint jár el, sérülhet a jogvita pártatlan elbírálása és a tisztességes eljárás elve, mivel a peres felek – nyilatkozataiktól függetlenül - az eljárás során először a döntés indokolásában szereznek tudomást arról, hogy nyilatkozataikat milyen keretek között kellett volna előterjeszteniük.

Még ha tartalma alapján a DH 2 törvény 37/A. §-a Pp. 3. §-ának (2) bekezdésében a kérelemhez kötöttség alapelve alóli kivételnek is tekinthető (A bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van), ez kizárólag a bíróság által az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása során meghatározott rendelkezések tartalmára vonatkozatható, azonban a per során lefolytatott bizonyítási eljárás alapját jelentő, a bíróság által eszközölt felhívásokra nem. Ezek a felhívások határozzák meg a felek peranyag-szolgáltatási kötelezettségének kereteit.

A kérelemhez kötöttség alapelve a felek által előadottak és a felajánlott bizonyítás alapján megállapított tényálláshoz kötöttséget is jelenti. Ennek alapját a keresetlevélnek a Pp. 121. § (1) bekezdésének c) pontjában foglaltak képezik, erre vonatkozóan terjeszti elő az alperes ellenkérelmét, és a felek a per során ezen keretek között adják elő további nyilatkozataikat, teszik meg indítványukat. A bíróság a DH 2 törvény 37. §-ának (1) bekezdése alapján abban az esetben is a felülvizsgált elszámolás alapján köteles meghozni az érvénytelenség jogkövetkezményei körében az ítéletet, amennyiben a felek egyike, vagy bármelyike sem tesz e tárgyban tényelőadást.

Ezért a fentiek okán az indítvánnyal érintett rendelkezés és a Pp. megjelölt rendelkezései között alkotmányosan fel nem oldható normakollízió áll fenn.

A bíróság álláspontjának alátámasztására utal az Alaptörvény záró és vegyes rendelkezéseinek 2013. április 1. napjától hatályos 5. pontját értelmező 13/2013. (VI.17.) AB határozatban tett alábbi megállapításra: „Az Alkotmánybíróság az újabb ügyekben vizsgálendő alkotmányjogi kérdések kapcsán felhasználhatja a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket és alkotmányossági összefüggéseket, ha az Alaptörvény adott szakaszának az Alkotmánnyal fennálló tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét illető kontextuális egyezősége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya, és szükségesnek mutatkozik azoknak a meghozandó döntése indokolásába történő beillesztése.” A bíróság ezen megállapításból kiindulva utal azokra a korábbi alkotmánybírósági határozatokra, amelyek megítélése szerint megfelelnek a fenti határozatban rögzítetteknek.

Az Alkotmánybíróság 35/1991. (VI. 20.) számú határozatának indokolásában rögzítetten: „A jogállamiság elvéből nem következik, hogy az azonos szintű jogszabályok közötti normakollízió kizárt. Törvényi rendelkezések összeütközése miatt az alkotmányellenesség pusztán az Alkotmány 2. § (1) bekezdése alapján tehát nem állapítható meg akkor sem, ha ez a kollízió nem kívánatos és a törvényhozónak ennek elkerülésére kell törekednie. Az Alkotmány 2. § (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam. A jogállamiság alkotmányos deklarációja azonban tartalmi kérdésekben tovább utal az egyes nevesített alkotmányos elvekre és jogokra. Alkotmányellenesség megállapítására ezért törvényi rendelkezések kollíziója miatt csak akkor kerülhet sor, ha ezen alkotmányos elvek vagy jogok valamelyike megsérül annak folytán, hogy a

szabályozás ellentmondása jogszabályértelmezéssel nem oldható fel és ez anyagi alkotmányellenességhez vezet, vagy ha a normaszövegek értelmezhetetlensége valamely konkrét alapjogi sérelmet okoz. Ennek hiányában azonban az azonos szintű normaszövegek lehetséges értelmezési nehézsége, illetőleg az értelmezéstől függő ellentéte, összeütközése önmagában nem jelent alkotmányellenességet.”

Az indítvánnyal érintett rendelkezés és a Pp.-rendelkezések normakollíziója a bíróság álláspontja szerint - a fentiek okán - sérti a peres feleknek az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésében biztosított, pártatlan bírósághoz és tisztességes tárgyaláshoz való jogát.

A DH 2 törvény 37/A. §-a sérti a normavilágosság követelményét is. Ennek kapcsán a bíróság utal arra, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a normavilágosság a jogbiztonság alapvető eleme, „a világos, érthető és megfelelően értelmezhető normatartalom a normaszöveggel szemben alkotmányos követelmény. A jogbiztonság – amely az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében deklarált jogállamiság fontos eleme – megköveteli, hogy a jogszabály szövege értelmes és világos, a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzon „ (26/1992. (IV. 30.)) AB határozat).

A normavilágosság kapcsán a bíróság utal arra, hogy a jogállamiság egyik elengedhetetlen alkotórésze, ismérve, a jogállamisággal szembeni egyik alapvető követelmény a jogbiztonság, melynek fennállása nélkül nem lehet jogállamról beszélni. A jogbiztonság követelménye – az Alkotmánybíróság 11/1992 (III.5.) számú AB határozatában részletesen kifejtett értelmezés szerint – a jogalkotótól azt várja el, hogy a jog egésze, egyes részterületei és egyes szabályai is világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára előre láthatóak legyenek. A jogállamiság elvének részét képező jogbiztonság követelményét sérti az, ha a jogszabály rendelkezései nem világosak, nem egyértelműen értelmezhetők, és ezzel összefüggésben hatásukat tekintve nem kiszámíthatóak, következésképpen a norma címzettjei számára nem előre láthatóak (normavilágosság elve).

A DH 2 törvény 37/A. §-ában foglaltakkal kapcsolatban kérdésként vetődik fel az elszámolás konkrét mikéntjére vonatkozóan, hogy az (1) bekezdésben mit kell érteni az „e törvényben meghatározott elszámolási szabályok alkalmazásával” szövegrészen, míg a fordulónapot követően teljesített törlesztések elszámolása vonatkozásában mit kell érteni „az erre irányadó szabályok szerint” kitételén. Ezek pontos értelmezésének az ügy érdemi elbírálása során van jelentősége abban az esetben, ha a szerződés érvénytelensége megállapítható. A rendelkezések – és a további jogszabályi előírások - nem tartalmazzák az idézett szövegrészek egyértelmű meghatározását, annak tartalma a bíróság megítélése szerint nem világos, nem levezethető.

A normavilágosság - normakollízió fennállása folytán is fennálló - sérelmét jelenti továbbá, hogy a rendelkezésekből nem vezethető le, mi a követendő eljárás (az alkalmazandó jogkövetkezmény) abban az esetben, amennyiben a felperes (az ügy ura) az érvénytelenség jogkövetkezményeire irányuló határozott kérelmet – melynek előterjesztésére a DH 2 törvény 37. §-a alapján köteles – előterjeszti, azonban nem a felülvizsgált elszámolás adatai alapján.

A fentiekre tekintettel a bíróság a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

A végzés elleni külön fellebbezési jog kizárása a Pp. 155/B. § (4) bekezdésén alapul.

Tárgyalás befejezve, jegyzőkönyv lezárva: 14 óra 49 perckor.

30.G.44.746/2015/12.

13

K.m.f.

Dr. Kis Tamás s. k.
bíró

